

CENTRUM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB BREZOVEC

Metodický pokyn

ETICKÝ KÓDEX

MP 16

	Titul, meno, priezvisko	Podpis	Dátum vypracovania	Dátum schválenia	Účinnosť
Vypracoval:	Mgr. Ivana Ranostajová		30.07.2024	31.07.2024	01.08.2024
Schválil:	PhDr. Soňa Miháliková				

POKYNY PRE UŽÍVANIE ORGANIZAČNEJ SMERNICE/METODICKÉHO POKYNU/PORIADKU

- *Organizačná smernica/Metodický pokyn/ Poriadok musí byť uložená/ý takým spôsobom, aby bola prístupná/ý všetkým pracovníkom, ktorí ju/ho využívajú pri práci.*
- *Vedúci oddelenia preukázateľne oboznámi podriadených pracovníkov s obsahom tejto Organizačnej smernice / Metodického pokynu/ Poriadku*
- *Organizačná smernica/Metodický pokyn/ Poriadok pre podmienky CSS Brezovec je v tlačenej forme uložená/ý podľa rozdeľovníka duplikátov a v elektronickej podobe je uložená k nahliadnutiu na spoločnom disku v každom PC*
- *Vedúci oddelenia zodpovedá za kontrolu dodržiavania tejto Organizačnej smernice /Metodického pokynu/ Poriadku*
- *Každý užívateľ v prípade potreby môže podať návrh na zmenu spracovateľovi*
- *Organizačná smernica/Metodický pokyn/Poriadok je majetkom CSS Brezovec, nesmie byť rozmnožovaná/ý, odnášaná/ý z organizácie a odovzdaná tretím osobám*

	Titul, meno, priezvisko	Podpis	Dátum
Duplikát číslo: 1	PhDr. Soňa Miháliková		
Duplikát číslo: 2	PhDr. Jolana Gočalová		
Duplikát číslo: 3	Mgr. Eva Martvoňová		

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 2 z 30

Obsah

1. Účel a použitie dokumentu	3
2. Rozsah platnosti	3
3. Použité pojmy, skratky	3
3.1. Použité pojmy	3
3.2. Použité skratky	4
4. Etický kodex	5
4.1. Všeobecne	5
4.2. Preambula	5
5. Zodpovednosti a právomoci	5
6. Etické zásady a princípy	5
6.1. Etické zásady vo vzťahu k prijímateľom sociálnych služieb	6
6.2. Etické zásady voči rodinným príslušníkom dôverníkom, opatrovníkom prijímateľov sociálnej služby	7
6.3. Etické zásady vo vzťahu k zamestnávateľovi	7
6.4. Etické zásady správania sa zamestnancov voči sebe	8
6.5. Osobné správanie a konflikt záujmov	9
7. Dary a iné výhody	10
8. Záverečné ustanovenie	10
9. Súvisiace predpisy	10
9.1. Externé predpisy	10
9.2. Interné predpisy	10
10. Prílohy	11
10.1. Etický kódex sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce	11
10.2. Etický kódex sestry	19
10.3. Etický kódex fyzioterapeuta	20
10.4. Etický kódex supervízie	23
11. Zoznam zmien a revízií	29
12. Záznam o oboznámení zamestnancov s MP	30

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 3 z 30

<p>1. ÚČEL A POUŽITIE DOKUMENTU</p>	<p>Etický kódex zamestnancov Centra sociálnych služieb Brezovec, (ďalej len „CSS Brezovec“) v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja je vyjadrením základných etických pravidiel konania zamestnancov centra k prijímateľom sociálnych služieb pri poskytovaní sociálnej služby v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov.</p> <p>Účelom etického kódexu je presne stanoviť žiaduce štandardy správania a vystupovania všetkých zamestnancov CSS Brezovec. Dolný Kubín.</p> <p>Etický kódex je jedným zo základných dokumentov organizácie a je súčasťou pracovného poriadku CSS Brezovec pracoviska Matúškova a pracoviska Záskalická s účinnosťou od 01.08.2024</p>
<p>2. ROZSAH PLATNOSTI</p>	<p>MP 16 Etický kódex platí pre všetky organizačné úseky organizácie CSS Brezovec pracoviska Matúšková a pracoviska Záskalická odo dňa účinnosti a je záväzný pre všetkých zamestnancov pracujúcich v CSS Brezovec Dolný Kubín. V rámci dobrovoľníckej práce sa Etický kódex vzťahuje aj na uvedené osoby, ktoré vykonávajú dobrovoľnícku prácu v zariadení. Nedodržanie, porušenie Etického kódexu je hodnotené ako porušenie pracovnej disciplíny.</p> <p>Vydaním tohto etického kódexu sa ruší dokument etického kódexu s účinnosťou zo dňa 01.08.2023.</p>
<p>3. POUŽITÉ POJMY, SKRATKY</p> <p>3.1. Použité pojmy</p>	<p><u>Etický kódex</u> - je súbor všeobecne uznávaných a všeobecne uplatňovaných morálnych noriem a ideálov a princípov spoločnosti, pre ktorú je určený. Je jedným z najvýznamnejších spôsobov vnášania etiky do každodenného života a usmerňovania správania sa zamestnanca, pričom objasňuje, aké správanie organizácia očakáva od zamestnanca v rôznych situáciách. Zámerom a očakávaním je vštepiť personálu svoju organizačnú politiku a poslanie. Etickým kódexom, tak môže organizácia zároveň usmerňovať správanie zamestnancov, uľahčovať ich rozhodovanie v nejasných situáciách a predchádzať konfliktom.</p> <p><u>Profesionálna etika</u> – náuka o mravných zásadách, morálka.</p> <p><u>Sociálna služba</u>- je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:</p> <p>a) prevenciu, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,</p> <p>b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do</p>

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 4 z 30

	<p>spoločnosti,</p> <p>c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,</p> <p>d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,</p> <p>e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.</p> <p>Poskytovateľ sociálnej služby (ďalej len poskytovateľ) - je za podmienok ustanovených zákonom č. 448/2008 Z.z. v znení neskorších právnych predpisov obec resp. právnická osoba zriadená (založená) obcou alebo vyšším územným celkom (ide o verejného poskytovateľa s</p> <p>Prijímateľ sociálnej služby (ďalej len prijímateľ) - je fyzická osoba, ktorej sa za podmienok ustanovených zákonom č. 448/2008 Z.z. v znení neskorších právnych predpisov poskytuje sociálna služba.</p> <p>Profesionalita – odbornosť, poslanie</p> <p>Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, Zákon NR SR č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov</p>	
3.2. Použité skratky	CSS	Centrum sociálnych služieb
	PSS	Prijímateľ sociálnych služieb
	MP	Metodický pokyn
	PP	Podporný proces
	NR SR	Slovenskej republiky

4. ETICKÝ KODEX

4.1. Všeobecne

Etický kódex stanovuje zásady etického správania sa zamestnancov CSS Brezovec a pracovísk Matúškova a Záskalická, ku každému prijímateľovi sociálnej služby (ďalej len PSS) bez rozdielu, a ku každému človeku ako ľudskej bytosti, rešpektovaním jeho práv a slobôd.

4.2. Preambula

CSS Brezovec si ctí morálne a etické hodnoty ako čestnosť, transparentnosť a korektnosť a odmieta korupciu a úplatkárstvo v akejkol'vek podobe. Poslaním CSS Brezovec je konanie v prospech všetkých obyvateľov. Preto odmieta každé narušenie dôvery v konanie vo verejnom záujme a to najmä:

- priame alebo nepriame prijímanie, alebo vyžadovanie úplatkov pri výkone verejných služieb,
- narušenie verejného záujmu súkromným,
- narušenie reprezentácie CSS Brezovec
- prijímanie darov, ktoré by mohli narušiť dôveru v nestranný výkon verejných služieb,
- prijímanie protislužieb v akejkol'vek podobe.

Z dôvodu ochrany dôvery v nestranný výkon verejných služieb vydáva CSS Brezovec tento **Etický kódex**:

5. ZODPOVEDNOSTI A PRÁVOMOCI

Zodpovednosť, právomoc a vzájomné vzťahy zamestnancov, ktorí riadia, vykonávajú a overujú činnosti v kvalite poskytovaných sociálnych služieb v zariadení, sú upravené a vymedzené v OS 01 Organizačnom poriadku a v pracovných náplniach každého zamestnanca zariadenia podľa ich funkčného zaradenia, ktoré tvoria súčasť ich pracovnej zmluvy.

Za spracovanie a vydanie Etického kódexu je zodpovedný manažér kvality. Každý zamestnanec, prijímateľ sociálnej služby, rodinný príslušník, môže Etický kódex pripomienkovať. V prípade ak zamestnanec, zistí chybu v Etickom kódexe bezodkladne o uvedenom zistení informuje spracovateľa, ktorý je povinný po podaní návrhu chybu v dokumente opraviť.

Etický kódex je zverejnený na webovej stránke zariadenia www.cssbrezovec.sk a na hlavnej informačnej nástenke pri vstupe do zariadenia v bloku „A“ (pri malom výťahu).

6. ETICKÉ ZÁSADY A PRINCÍPY

Profesionálna etika zamestnanca vychádza zo základných všeobecných morálnych, etických a spoločenských princípov správania sa. Zamestnanci CSS Brezovec vykonávajú svoje úlohy v súlade s Ústavou SR, platnými zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktoré tvoria súčasť právneho poriadku SR a internými predpismi zamestnávateľa, vrátane ustanovení tohto etického kódexu.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 6 z 30

<p>6.1. Etické zásady vo vzťahu k prijímateľom sociálnych služieb</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ctíme si každého človeka bez ohľadu na jeho pôvod, etnickú príslušnosť, materinský jazyk, vek, zdravotný stav, sexuálnu orientáciu, ekonomickú situáciu, náboženské a politické presvedčenie a bez ohľadu na to, ako sa podieľa na živote celej spoločnosti. ➤ Rešpektujeme osobný priestor a súkromie prijímateľa sociálnych služieb a napomáhame mu pri zabezpečovaní osobného priestoru a súkromia, ak si ho nedokáže zabezpečiť sám. ➤ Rešpektujeme prijímateľa ako rovnocenného partnera so všetkými občianskymi právami a povinnosťami, rešpektujeme jeho potreby, názory a rozhodnutia, vrátane zodpovednosti za riešenie svojej situácie. ➤ Rešpektujeme právo na sebarealizáciu v takej miere, aby nedochádzalo k obmedzeniu práva iných osôb. ➤ Rešpektujeme intimitu a súkromie prijímateľa. ➤ Dodržiavame etické princípy pri poskytovaní pomoci a podpory pri hygienických úkonoch (toaleta, kúpanie, sprchovanie, ...). ➤ Dodržiavame dôvernosť informácií, informácie o prijímateľovi poskytujeme len s jeho súhlasom. ➤ Plne podporujeme samostatnosť rozhodovania prijímateľa. ➤ Hľadáme možnosti, ako čo najviac zapojiť prijímateľa do procesu rozhodovania o sebe samom pričom prihliadame na jeho individuálne potreby. ➤ Prijímateľa vedieme k čo najväčšej samostatnosti, prihliadajúc na jeho individuálne schopnosti. ➤ Aktívne počúvame prijímateľa, akceptujeme čas ktorý potrebuje na vyjadrenie sa hľadáme vhodné formy alternatívnej komunikácie. ➤ Komunikujeme s prijímateľom pre neho zrozumiteľnou rečou. ➤ Prijímateľovi v zásade vykáme a oslovujeme ho pán/pani pokiaľ nás on nepožiadá o iný spôsob oslovovania, resp.
--	--

**6.2. Etické zásady voči
rodinným príslušníkom
dôverníkom,
opatrovníkom
prijímateľov sociálnej
služby**

**6.3. Etické zásady vo vzťahu
k zamestnávateľovi**

tykania.

- K prijímateľom sa správame dôstojne, s úctou a pochopením. Sme trpezliví, empatickí, spravodliví, rešpektujeme ich špecifické potreby a záujmy.
- Chráňme práva a právom chránené záujmy prijímateľa.
- V prítomnosti prijímateľa sa nerozprávame o ňom v tretej osobe, nehodnotíme iných prijímateľov.
- Ochráňujeme prijímateľa pred neetickým a nezákonným konaním iného zamestnanca alebo prijímateľa.
- Svoje súkromné záležitosti v prítomnosti prijímateľa neriešime.
- Vytvárame podporu prijímateľovi pri nadväzovaní, udržiavaní partnerských vzťahov, podporujeme ho pri udržiavaní rodinných vzťahov, komunitných vzťahov a vzťahov prijímateľ sociálnej služby - dôverník.
- Prijímateľa podporujeme vo vyjadrení názorov a podieľaní sa na životných podmienkach v zariadení.
- V komunikácii s rodinnými príslušníkom, dôverníkom, zákonným zástupcom a opatrovníkom prijímateľa sociálnej služby pristupujeme na profesionálnej úrovni a slušne.
- Rodinným príslušníkom, dôverníkom a opatrovníkom poskytujeme zrozumiteľné, pravdivé a včasné informácie v zmysle určených kompetencií.
- V rámci možností rešpektujeme požiadavky rodinných príslušníkov k poskytovaniu služieb prijímateľovi.
- Sme dostatočne stotožnení s filozofiou poskytovania sociálnych služieb, stratégiou a víziou, cieľmi a hodnotami zariadenia.
- Pri prezentácii zariadenia dbáme na prestíž zariadenia v maximálnej miere sa snažíme vystupovať tak, aby sme nepoškodzovali dobré meno organizácie tak v pracovnej, ako aj v mimopracovnej dobe.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 8 z 30

<p>6.4. Etické zásady správania sa zamestnancov voči sebe</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Riadime sa všetkými platnými predpismi organizácie. ➤ Rešpektujeme rozhodnutia svojich nadriadených a v prípade výhrad dodržiavať úradný postup a riešime ich najskôr s príslušným nadriadeným. ➤ Neporušuje pracovnú disciplínu, nešírime nepravdivé informácie, neoprávnene neposkytujeme informácie. ➤ V rámci svojich pracovných povinností informujeme nadriadeného, o podozreniach z korupčnej alebo protispoločenskej činnosti, či akomkoľvek inom konaní, ktoré je v rozpore s týmto etickým kódexom, rovnako informujeme príslušné orgány o podvode, korupcii alebo o akomkoľvek inom konaní, ktoré predstavuje trestný čin, alebo poškodenie verejného záujmu. ➤ Podieľame sa na vytvorení takého pracovného prostredia, ktoré umožňuje naplňovanie zásad tohto etického kódexu v súlade so zachovaním lojality k zamestnávateľovi. ➤ Snažíme sa vykonávať pracovné postupy a prakticky ich uplatňovať na najvyššej úrovni s cieľom dosahovať neustále zlepšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb. ➤ Čestne a zodpovedne zaobchádzame s verejnými prostriedkami a chránime majetok zariadenia pred poškodením, stratou, krádežou, zničením alebo zneužitím. ➤ Uznávame, že každý z nás je členom tímu a práca, ktorú vykonávame je rovnako dôležitá pri naplňaní poslania organizácie. ➤ Rešpektuje vedomosti a skúsenosti svojich spolupracovníkov a ostatných odborných pracovníkov, čím prispievame k zvyšovaniu kvality a úrovne poskytovaných služieb ➤ Vyhýbame sa vzájomnému hodnoteniu práce kolegov. Nerozširujeme nepravdivé informácie a rešpektujeme právo kolegu na súkromie v pracovnom aj v osobnom živote. ➤ Pred prijímateľmi sociálnych služieb, príbuznými prijímateľov, opatrovníkmi a inými osobami, neposkytujeme informácie o osobnom živote kolegov.
--	--

**6.5. Osobné správanie
a konflikt záujmov**

- Netolerujeme predsudky voči iným zamestnancom.
- Rešpektujeme rozdielnosti etnické, kultúrne, farbu pleti, rasu, pohlavie, pôvod, spoločenské a pracovné postavenie, platové zaradenie iných zamestnancov.
- Zachovávame slušnosť a zdvorilosť voči pracovníkom.
- Rešpektujem odlišnosť názorov spolupracovníkov.
- Tímovo spolupracujeme a informujeme sa navzájom o postupoch a priebehu poskytovanej sociálnej služby.
- Novoprijatým zamestnancom sme nápomocní, tolerantní.
- Zamestnanec CSS Brezovec si je vedomý toho, že pozvanie na súkromné spoločenské podujatie môže mať korupčný potenciál s cieľom ovplyvniť budúce rozhodovanie.
- Ak si nie je istý požiada nadriadeného o rozhodnutie vzhľadom na zákaz konfliktu záujmov, či je spôsobilý alebo oprávnený vykonať pracovnú úlohu alebo zúčastniť sa podujatia, na ktoré je pozvaný.
- Zdržiava sa konania, ktoré by viedlo ku konfliktu verejného záujmu s osobnými záujmami a záujmami jemu blízkych osôb.
- Svojho nadriadeného upovedomí ak nastane skutočný, vnímaný alebo potenciálny konflikt záujmov (napr. rodinné a priateľské vzťahy, členstvo v organizáciách alebo kluboch či predchádzajúce alebo plánované zamestnanie).
- Nepoužíva neverejné informácie získané pri výkone svojich povinností na presadzovanie svojich súkromných záujmov alebo záujmov iných.
- Nepoužíva výhody plynúce z jeho postavenia ani neposkytuje výhody spojené s jeho postavením.
- Po súhlase nadriadeného môže byť uvoľnený z rozhodovania alebo môže prerušiť vykonávanie pracovnej úlohy, v ktorej by mohlo dôjsť k stretu záujmov, pri vyjadrovaní sa na sociálnych sieťach a webových sídlach – spravodajských portáloch dbá na skutočnosť, že sa musí zdržať všetkého, čo by ohrozovalo dôveru v nestrannosť a objektivnosť jeho

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 10 z 30

<p>7. DARY A INÉ VÝHODY</p>	<p>konania a rozhodovania ako zamestnanca CSS Brezovec.</p> <p>Určuje (PP 10) Podporný proces 10 Zásady pre prijímanie darov, ktorý je platný pre všetky organizačné úseky CSS Brezovec a pracoviská Matúškova a Záskalická odo dňa účinnosti 01.02.2024 a je záväzný pre všetkých zamestnancov.</p> <p>Obsahom Podporného procesu 10 Zásady pre prijímanie darov je :</p> <p>Prijímanie peňažných a nepeňažných darov v organizácii CSS Brezovec.</p> <p>S uvedeným podporným procesom boli všetci zamestnanci CSS Brezovec riadne oboznámení prostredníctvom PP 10 Zásady pre prijímanie darov v elektronickej podobe, ktorý je uložený k nahliadnutiu na spoločnom disku v každom PC s následným dodržiavaním týchto zásad.</p>
<p>8. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIE</p>	<p>Etický kódex je platný a záväzný pre všetkých zamestnancov zariadenia sociálnych služieb CSS Brezovec.</p> <p>Všetci zamestnanci sú povinní sa s týmto dokumentom oboznámiť a následne tieto zásady dodržiavať.</p> <p>Pri porušení etického kódexu bude uplatnený disciplinárny postih resp. postup v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.</p>
<p>9. SÚVIASIACE PREDPISY</p> <p>9.1. Externé predpisy</p>	<p>Ústava SR</p> <p>Základné ľudské práva - organizačná smernica.</p> <p>Európsky dohovor o ochrane ľudských práva a základných slobôd a ostatné zákony a dohovory a normy EÚ týkajúce sa dodržiavania ľudských práv</p> <p>Občiansky zákonník</p> <p>Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o doplnení zákona č. 45/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov</p> <p>Zákon 345/2022 Z.z. Zákon o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p> <p>Zákon č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov</p> <p>Zákon č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov</p> <p>Zákon č. 365/2004 Z.z. Zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Antidiskriminačný zákon) práv a slobôd starých ľudí umiestnených v domovoch.</p>
<p>9.2. Interné predpisy</p>	<p>P01 Organizačný poriadok</p> <p>P02 Pracovný poriadok</p> <p>OS 12 Základné ľudské práva a slobody</p> <p>P05 Domáci poriadok</p>

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 11 z 30

10. PRÍLOHY

10.1. *Etický kódex sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce*

Etický kódex sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce Slovenskej republiky

Preambula I.

1) Sociálna práca je profesia založená na praxi a akademická disciplína, ktorá podporuje sociálnu zmenu, sociálny rozvoj, sociálnu súdržnosť, ako aj zmocnenie a oslobodenie ľudí. Princípy sociálnej spravodlivosti, ľudských práv, spoločnej zodpovednosti a rešpektovanie rozmanitosti sú ústredné pre sociálnu prácu. Podopretá teóriami sociálnej práce, spoločenských vied, humanitnými a miestnymi poznatkami, sa sociálna práca zaoberá ľuďmi a štruktúrami, aby podnecovala životné zmeny a zlepšovala blaho.

(2) Je nielen poslaním, ale aj povinnosťou sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce vykonávať sociálnu prácu svedomito a zodpovedne, dodržiavať pri jej výkone najvyšší možný štandard profesionality v súlade s právnymi predpismi a dostupnými vedeckými poznatkami tak, aby sociálna práca bola vykonávaná vždy v prospech klienta a so zreteľom na najlepší záujem klientov sociálnej práce. Etické povedomie je zásadnou súčasťou profesionálnej činnosti sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce. Jeho schopnosť a záväzok k etickému konaniu je základným aspektom kvality výkonu sociálnej práce.

(3) Slovenská komora sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce (ďalej len „komora“) je profesijná organizácia, ktorá združuje sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce a tento kódex je súborom pravidiel, ktorými sa riadia všetci členovia komory.

(4) Hlavným cieľom Etického kódexu sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce (ďalej len etický kódex) je úsilie o napĺňanie poslania sociálnej práce, tak ako je definované v medzinárodnej definícii IFSW/IASSW (2014). Okrem toho etický kódex: - predstavuje kľúčové etické hodnoty profesie a základné etické princípy v rámci jednotlivých oblastí zodpovednosti, - je oporou pre sociálnych pracovníkov, asistentov sociálnej práce a študentov sociálnej práce, - poskytuje etické štandardy výkonu praxe sociálnej práce, - je nástrojom na hodnotenie profesionálneho etického konania, - podporuje etickú diskusiu a reflexiu, - prispieva k identite sociálnej práce ako profesie a posilňuje jej status.

(5) Etický kódex podporuje formovanie profesie sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce a jeho dodržiavanie je jedným zo základných predpokladov profesionálneho výkonu sociálnej práce ako aj úcty spoločnosti k tejto profesii. Dodržiavanie etického kódexu je preto v záujme všetkých sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce nezávisle od statusu člena komory.

(6) Komora sa pri vydávaní stanovísk k etickým otázkam výkonu sociálnej práce riadi etickým kódexom.

1. Hodnoty sociálnej práce

(1) Sociálna práca je dynamicky sa rozvíjajúcou profesiou, založenou na hodnotách, akými sú sociálna spravodlivosť, ľudská dôstojnosť a dôležitosť medziľudských vzťahov. Je

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 12 z 30

komplexnou profesiou, ktorá nachádza uplatnenie v rôznych rezortoch a oblastiach spoločnosti.

1.1 Sociálna spravodlivosť

(1) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce

a) má zodpovednosť za podporu sociálnej spravodlivosti vo vzťahu k celej spoločnosti, ako aj vo vzťahu k ľuďom, ktorí užívajú služby sociálnej práce.

b) usiluje sa zaistiť všetkým ľuďom prístup k potrebným informáciám, službám a zdrojom, rovnosť príležitostí a účasť na procese rozhodovania. Vytvára podmienky, ktoré užívateľom služieb sociálnej práce umožňujú dosiahnuť to, na čo majú právo.

c) prispieva k odstráneniu prejavov a príčin sociálnej nespravodlivosti, diskriminácie, útlaku a bariér podporujúcich sociálne vylúčenie. Angažuje sa o dosiahnutie sociálnej zmeny, sociálneho rozvoja a sociálnej inklúzie, zvlášť v prospech zraniteľných a utláčaných jednotlivcov a skupín ľudí.

(2) Služby sociálnej práce sú poskytnuté každému žiadateľovi bez ohľadu na pôvod, farbu pleti, rasu, etnickú príslušnosť, národnosť, jazyk, vek, pohlavie, rod, sexuálnu orientáciu, zdravotný stav, vierovyznanie, politické presvedčenie, manželský a rodinný stav, sociálno ekonomický status a bez ohľadu na to, ako sa podieľa na živote celej spoločnosti.

1.2 Ľudská dôstojnosť

(1) Sociálna práca je založená na rešpektovaní dôstojnosti všetkých ľudí bez rozdielu a na dodržiavaní ľudských práv, ako sú uvedené v medzinárodných dokumentoch.

(2) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce

a) zaobchádza s každým človekom starostlivo a úctivo, majúci na zreteli individuálne rozdiely, kultúrnu, náboženskú, národnostnú a etnickú rôznorodosť.

b) Usiluje o zveľadenie klientových spôsobilostí, podporuje jeho vlastnú zodpovednosť a autonómiu, právo na sebaurčenie a spoluúčasť.

1.3 Dôležitosť medziľudských vzťahov

(1) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce

a) rozpoznáva dôležitosť medziľudských vzťahov;

b) snaží sa posilňovať a zmocňovať ľudí do partnerstva v procese pomáhania, usiluje o podporu riešenia problémov v medziľudských vzťahoch;

c) buduje a rozvíja profesionálne vzťahy. Váži si a rešpektuje prínos kolegov z iných inštitúcií a pomáhajúcich profesií.

2. Etická zodpovednosť

(1) Hodnoty sociálnej práce sa pri výkone profesie vyjadrujú eticky zodpovedným rozhodovaním a konaním. Etická zodpovednosť sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce sa prejavuje nielen voči užívateľom služieb, pracovisku, kolegom, profesii a spoločnosti, ale aj voči sebe samému.

2.1 Zodpovednosť voči klientom

(1) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce

a) má prvoradú zodpovednosť voči osobám, ktoré užívajú služby sociálnej práce;

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 13 z 30

- b) nepoškodzuje klientov, ani nepodriaďuje ich potreby a záujmy svojim vlastným potrebám a záujmom, jedná s nimi bezúhonne, s účasťou, rešpektom a vytvára s nimi vzťah založený na báze dôvery;
- c) v komunikácii s klientmi alebo o nich sa nevyjadruje znevažujúco ani pejoratívne;
- d) rešpektuje príslušnosť k sociálnym skupinám, národnostnú, etnickú a kultúrnu rôznorodosť jednotlivcov, skupín a komunit;
- e) podporuje, posilňuje a zmocňuje klienta k vlastnej zodpovednosti, vlastným návrhom riešení, spoluúčasti a sebaurčeniu. Rešpektuje a chráni pritom jeho biologickú, psychickú, kultúrnu, spirituálnu a sociálnu integritu;
- f) zaujíma sa o celého človeka v rámci rodiny, komunity, spoločenského a prirodzeného prostredia a usiluje sa o spoznávanie všetkých dôležitých aspektov jeho života;
- g) zameriava sa na silné stránky jednotlivcov, skupín, rodín a komunit, ktorí užívajú služby sociálnej práce;
- h) prispieva k začleneniu užívateľov služieb sociálnej práce do sociálnej siete podporných osobných vzťahov, napomáha klientovi pri riešení problémov týkajúcich sa ďalších oblastí jeho života;
- i) aj v osobitých prípadoch klientov, ktorí majú dlhodobé alebo trvalé zdravotné postihnutie, obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, detí, seniorov a iných zraniteľných skupín, sa sociálny pracovník a asistent sociálnej práce usiluje o dosiahnutie čo najväčšej miery ich autonómie a participácie na rozhodovaní ohľadom ich osoby.

(2) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce rešpektuje klientovo súkromie.

Dokumentuje len tie informácie, ktoré sú nevyhnutne potrebné pre poskytovanie služieb sociálnej práce. Je povinný chrániť všetku dokumentáciu užívateľov služieb pred zneužitím. Rešpektuje právo klienta nahliadať do dokumentácie týkajúcej sa jeho osoby, ak osobitné zákony neustanovujú inak.

(3) Pre všetky situácie, ktoré sú v oblasti výkonu profesionálnej sociálnej práce platí zásadné pravidlo o mlčanlivosti. Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce je povinný vyžiadať si súhlas klienta pri všetkých pracovných postupoch, ktoré priamo a nepriamo s ním súvisia, ako aj pri informovaní tretej osoby, k video alebo audiovizuálnemu zaznamenávaniu a ich zverejňovaniu pre študijné alebo vedecké účely. Osobitý zreteľ sa venuje informáciám spadajúcich pod ochranu osobných údajov, ktoré sú upravené osobitým predpisom upravujúcim ochranu osobných údajov.4 Povinnosť mlčanlivosti platí aj po skončení poskytovania služby alebo pracovného pomeru. Výnimky môžu byť odôvodnené len na základe vyššej etickej (napr. ochrana života alebo najlepší záujem dieťaťa) alebo zákonnej požiadavky (napr. oznámenie trestného činu).

(4) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce informuje užívateľov služieb o spôsobe, rozsahu, možnostiach a dôsledkoch, ako aj o predpokladaných neželaných rizikách odbornej pomoci.

(5) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce rešpektuje hranice medzi osobným a profesionálnym životom. Pracovné postavenie voči klientovi nesmie byť v žiadnom prípade zneužitú vo vlastný prospech a neoprávnené výhody sexuálneho, politického, sociálneho alebo ekonomického charakteru. S užívateľmi služieb ani s ich blízkymi rodinnými príslušníkmi nenadväzuje partnerský alebo sexuálne orientovaný vzťah. Nezneužíva svoje postavenie na osobné obohatenie, ani na zvyhodňovanie svojich príbuzných a známych.

(6) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce akceptuje a podporuje ukončenie poskytovania služieb klientom vtedy, ak si títo dokážu pomôcť sami, služby sociálnej práce nie sú viac potrebné alebo neslúžia ich záujmom. Preventívna podpora klientov sa v takýchto prípadoch môže uskutočňovať prostredníctvom katamnézy.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 14 z 30

(7) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce si je vedomý svojich odborných a profesionálnych obmedzení a hraníc vlastnej kompetencie. Informuje klienta o možnostiach využívania všetkých služieb sociálnej práce a iných foriem pomoci, a to nielen v inštitúcii, v ktorej vykonáva sociálnu prácu. Je povinný zabezpečiť kontinuitu služieb a pomoci klientovi v prípade, že sú naďalej potrebné, hoci on sám z náležitých dôvodov končí s ich poskytovaním. Pokiaľ klientovi nie je schopný poskytnúť adekvátnu službu sociálnej práce, distribuuje ho svojmu kolegovi, inému pomáhajúcemu pracovníkovi alebo inštitúcii.

2.2 Zodpovednosť voči sebe

(1) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce má nielen právo ale aj povinnosť vykonať nevyhnutné kroky v profesionálnej a osobnej starostlivosti o seba, aby bol schopný poskytovať kvalitné služby klientom. Kroky v profesionálnej a osobnej starostlivosti o seba sú najmä:

- sebareflexia, vrátane poznávania svojich osobných a profesijných limitov a uznania hraníc odbornej spôsobilosti a kompetencie;
- sústavné vzdelávanie na udržiavanie, zdokonaľovanie a dopĺňanie vedomostí a profesijných zručností v sociálnej práci prostredníctvom samoštúdia, jednorazovej vzdelávacej aktivity, odbornej stáže, sociálno-psychologického výcviku, špecializovaného tréningu, odbornej publikačnej alebo lektorskej činnosti, účasti na odborných a vedeckých konferenciách a workshopoch, vedeckovýskumnej činnosti a podobne;
- pravidelná supervízia;
- kolegiálna konzultácia, vrátane konzultácie s odborníkmi z iných pomáhajúcich profesií;
- využívanie nástrojov psychohygieny.

(2) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce pomáha ľuďom, ktorí sa nachádzajú v zložitej životnej situácii s ohľadom na vlastné zdroje, hranice a len do tej miery, aby nebolo ohrozené jeho vlastné zdravie.

(3) Zaobchádza zodpovedne s mocou v rámci poskytovania služieb sociálnej práce.

(4) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce je zodpovedný za to, že jeho rozhodnutia budú eticky podložené.

2.3 Zodpovednosť voči pracovišku

(1) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce plní svoje povinnosti vyplývajúce zo záväzku k zamestnávateľovi zodpovedne, svedomito a čestne v súlade s pracovnou zmluvou alebo inou obdobnou zmluvou.

(2) V zamestnávateľských organizáciách aktívne spolupôsobí pri vytváraní takých pracovných podmienok, ktoré umožnia: - poskytovanie kvalitných služieb sociálnej práce, - predchádzanie a odstránenie všetkých foriem diskriminácie a násillia na pracovisku, - uplatňovanie etických záväzkov vyplývajúcich z tohto kódexu.

2.4 Zodpovednosť voči kolegom

(1) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce rešpektuje vedomosti, spôsobilosti a praktické skúsenosti kolegov a ostatných odborných pracovníkov.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 15 z 30

- (2) Pri odlišných pracovných postupoch berie ohľad na rozmanitosť a podporuje kolegiálnu diskusiu a dialóg.
- (3) Povinnosťou sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce je venovať sa klientom svojich kolegov s profesionálnym prístupom a citlivosťou.
- (4) Pri spoločnej zodpovednosti za klientov v rámci inštitúcie je predpokladom kolegiálnej spolupráce vzájomná dôvera a dohoda ohľadom spoločného postupu poskytovania služieb sociálnej práce.
- (5) Nevyjadruje sa znevažujúco a pejoratívne o svojich kolegoch pred klientmi a v rozhovoroch s nimi.

(6) Pri podozrení z neprofesionálneho alebo eticky necitlivého správania svojho kolegu využije ako prvotný nástroj kolegiálne upozornenie. Pripomienky k práci kolegu vyjadruje na vhodnom mieste a primeraným spôsobom.

(7) Činnosť sociálnej práce vykonáva interdisciplinárne v kooperácii s inými profesiami ako aj so všetkými osobami a inštitúciami, ktoré môžu napomôcť k optimálnemu sociálnemu fungovaniu klientov.

(8) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce iniciuje a zapája sa do diskusií týkajúcich sa etiky so svojimi kolegami a zamestnávateľmi.

2.5 Zodpovednosť voči profesii

(1) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce udržiava a vyzdvihuje etické hodnoty, odborné poznatky a poslanie profesie sociálna práca.

(2) Snaží sa získavať a rozvíjať odborné poznatky a uplatňovať ich v profesionálnej praxi, a to najmä:

- prostredníctvom nových prístupov, metód a techník,
- aktívnou participáciou na výskumoch, - spolupracou so školami sociálnej práce,
- aktívnou účasťou na odborných diskusiách, seminároch a konferenciách,
- konštruktívnu a zodpovednú kritikou nevhodnej praxe,
- publikačnou činnosťou,
- sústavným vzdelávaním.

(3) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce neustále udržiava profesionálne vystupovanie na úrovni vysokého štandardu. Uvedomuje si, že jeho profesionálne správanie ovplyvňuje dôveryhodnosť a verejnú mienku o profesii. Vyhyba sa takému konaniu, ktoré by spôsobilo zlú reputáciu profesie.

(4) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce napomáha snahe profesijného spoločenstva sprístupniť služby čo najširšej verejnosti.

(5) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce má ochotne poskytovať odborné vedomosti a zručnosti študentom sociálnej práce počas výkonu ich odbornej praxe na pracovisku.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 16 z 30

2.6 Zodpovednosť voči spoločnosti

- (1) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce podporuje všeobecné blaho spoločnosti.
- (2) Zasadzuje sa o zlepšenie sociálnych podmienok v spoločnosti, spravodlivejšie rozdelenie spoločenských zdrojov a zabezpečenie prístupu k týmto zdrojom všetkým, ktorí to potrebujú.
- (3) Pôsobí na rozšírenie možností a príležitostí k zlepšeniu kvality života pre všetkých občanov, a to s osobitým zreteľom k znevýhodneným a marginalizovaným jedincom, skupinám a komunitám.
- (4) Napomáha snahe profesionálneho spoločenstva sprístupniť služby sociálnej práce čo najširšej verejnosti.

3. Etické problémy a dilemy

- (1) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce vyžaduje uznanie toho, že je zodpovedný za svoje správanie a konanie k užívateľom služieb, ale aj k ľuďom, s ktorými pracuje, kolegom, zamestnávateľom, profesionálnej organizácii a zákonom, a že tieto zodpovednosti môžu byť vo vzájomnom konflikte.
- (2) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce sa vo svojej práci môže stretnúť s rôznymi etickými problémami a dilemami. Tieto vyvstávajú zo samotnej povahy sociálnej práce. Niektoré z problémových oblastí zahŕňajú:
  - skutočnosť, že lojalita sociálnych pracovníkov sa často nachádza v strede konfliktu záujmov;
  - skutočnosť, že úloha sociálnych pracovníkov je zároveň pomáhajúca aj kontrolujúca;
  - konflikty medzi povinnosťou sociálnych pracovníkov chrániť záujem ľudí, s ktorými pracujú a požiadavky spoločnosti na efektivitu a prospešnosť;
  - skutočnosť, že zdroje v spoločnosti sú limitované.
- (3) Je preto užitočné, aby sa sociálny pracovník a asistent sociálnej práce zoznamoval s dilemami svojej profesie, bol spôsobilý ich kriticky reflektovať a systematicky postupovať pri konfrontácii s nimi. Musí byť pripravený uviesť dôvody svojich eticky podložených rozhodnutí.
- (4) V procese etického rozhodovania sociálny pracovník a asistent sociálnej práce využíva postupy a nástroje napomáhajúce pri riešení etických problémov a dilem, medzi ktoré patria analýza, konzultácia a diskusia s kolegami, nadriadeným pracovníkom, supervízorom, ďalšími odborníkmi a komorou. Postupy v takýchto prípadoch dôsledne zaznamenáva a dokumentuje.
- (5) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce má právo v eticky problémových alebo dilematických situáciách požiadať o konzultáciu komoru, ktorá vydáva stanoviská k etickým otázkam výkonu sociálnej práce a poskytuje bezplatné poradenstvo v oblasti etiky sociálnej práce pre členov komory. V rámci komory je v tejto oblasti kompetentným orgánom profesijná rada komory. Jej súčasťou je etická komisia, ktorá vypracováva a predkladá stanoviská k etickým otázkam výkonu sociálnej práce z vlastného podnetu alebo z podnetu členov komory.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 17 z 30

4. Závaznosť etického kódexu

(1) Sociálny pracovník a asistent sociálnej práce, ktorý je členom komory, je povinný vykonávať sociálnu prácu v súlade s etickým kódexom a podľa právnych predpisov platných v Slovenskej republike.

(2) Nakoľko je etický kódex jedným zo základných predpokladov profesionálneho výkonu sociálnej práce a dôveryhodnosti profesie v spoločnosti, jeho dodržiavanie je v najväčšom záujme všetkých sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce nezávisle od statusu člena komory.

(3) Poznanie, dodržiavanie a šírenie princípov etického kódexu sa odporúča aj u študentov sociálnej práce, najmä vzhľadom na výkon odbornej praxe.

(4) Komora má povinnosť prijímať podnety ohľadom podozrenia z porušenia pravidiel etického správania. Podnet môže podať ktokoľvek, vrátane užívateľov služieb, kolegov a zamestnávateľov.

(5) Orgánom komory kompetentným posudzovať podnety vo veci porušenia etického kódexu je disciplinárna komisia, ktorej činnosť a postavenie upravuje disciplinárny poriadok.

5. Záver

(1) V celom texte etického kódexu sa pod označením sociálny pracovník a asistent sociálnej práce chápu aj sociálne pracovníčky a asistentky sociálnej práce. Rešpektujúc, že v profesii sociálna práca pôsobia vo veľkej miere ženy, je uprednostnená zrozumiteľnejšia a jednoduchšia jazyková forma než alternatívne výrazy (sociálny pracovník/čka a asistent/ka sociálnej práce). Podobne je to aj pri označení klient. Nakoľko etická zodpovednosť je 9 osobnej povahy, v texte kódexu sa používa singulár (nie sociálni pracovníci a asistenti sociálnej práce).

(2) Termín služby sociálnej práce vyjadruje všetky druhy odborných činností, ktoré vykonáva sociálny pracovník alebo asistent sociálnej práce.

(3) Etický kódex používa pojmy klient a užívateľ služieb ako synonymá s vedomím, že v medzinárodnom terminologickom jazyku je uprednostňované označenie užívateľ služieb.

(4) V procese vzniku etického kódexu bolo prihliadané k nasledujúcim dokumentom:

- Zákon č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- medzinárodný etický kódex „Etika v sociálnej práci – vyhlásené princípy” (IFSW / IASSW, 2004),
- Etický kódex sociálnych pracovníkov Slovenskej republiky (1997),
- Etický kódex sociálnych pracovníkov Českej republiky (2006),
- iné národné kódexy sociálnej práce.

(5) Profesionálna rada komory je zodpovedná za pravidelne vyhodnocovanie a revíziu etického kódexu, a to najmenej raz v priebehu troch rokov.

(6) Uvedomujúc si, že etický kódex nemôže nahradiť vlastnú, vnútorne motivovanú zodpovednosť sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce, predstavuje minimálne štandardy eticky

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 18 z 30

zodpovedného konania pri výkone sociálnej práce a odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny.

Etický kódex bol schválený valným zhromaždením Slovenskej komory sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce 18. 9. 2015 a nadobúda účinnosť od 1. 10. 2015.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 19 z 30

10.2. Etický kódex sestry

Etický kódex sestry

ETICKÉ POŽIADAVKY NA ZDRAVOTNICKÉHO PRACOVNÍKA

(1.) Etický kódex sestry vyjadruje základné ciele a hodnoty ošetrovateľského povolania. Ak sa niekto stane sestrou, berie na seba morálny záväzok, že bude dodržiavať hodnoty a plniť morálne povinnosti vyjadrené v kódexe.

(2.) Kódex informuje sestry aj spoločnosť o profesionálnych očakávaniach a požiadavkách, ktoré zodpovedajú etickým normám ošetrovateľského povolania.

(3.) Sestry majú štyri základné povinnosti: • podporovať zdravie • predchádzať chorobám • obnovovať a udržiavať zdravie • zmiernovať utrpenie

(4.) Pri svojom rozhodovaní o poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti metódou ošetrovateľského procesu zvažujú sestry dôsledky pre pacienta/klienta, rodinu a komunitu a všeobecné princípy, z ktorých vyplývajú etické princípy ošetrovateľstva.

Najzákladnejšie z nich sú:

- úcta a rešpekt k ľudskému životu
- autonómia – sebaurčenie jednotlivca,
- konanie dobra
- vyhýbanie sa spôsobeniu škody
- zachovávanie mlčanlivosti
- pravdivosť, spoľahlivosť a spravodlivosť v konaní voči ľuďom.

ETICKÝ KÓDEX SESTRY

(1.) Sestra si váži ľudský život, ľudské práva a dôstojnosť človeka, akceptuje klienta a poskytuje mu ošetrovateľskú starostlivosť bez ohľadu na pohlavie, etnickú skupinu, rasu, náboženstvo, kultúru, sexuálnu orientáciu, sociálne postavenie a politické presvedčenie.

(2.) Sestra ochraňuje klientovo právo na súkromie tak, že chráni informácie dôverného charakteru. Zbavená mlčanlivosť môže byť vtedy, ak pacient k tomu vysloví súhlas alebo ak to zákon ustanovuje.

(3.) Sestra koná tak, aby chránila klienta v prípadoch, keď je zdravotnícka starostlivosť a bezpečnosť klienta ohrozená nekompetentným, neetickým, nezákonným konaním niektorého člena zdravotníckeho tímu alebo inej osoby.

(4.) Sestra je povinná sústavne si prehĺbovať svoje teoretické vedomosti a praktické zručnosti, udržiavať si profesionálny výkon povolania v súlade s aktuálnymi

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 20 z 30

10.3. Etický kódex fyzioterapeuta

Etický kódex fyzioterapeuta

Poslaním zdravotníckeho pracovníka je vykonávať zdravotnícke povolanie svedomito, statočne s hlbokým ľudským vzťahom k človeku v súlade s právnymi predpismi, s dostupnými poznatkami lekárskeho vied a biomedicínskymi vedami a s prihliadnutím na technické a vecné vybavenie zdravotníckeho zariadenia, v ktorom poskytuje zdravotnú starostlivosť.

1. Stavovskou povinnosťou fyzioterapeuta je profesionálna starostlivosť o zdravie jednotlivca a spoločnosti v súlade so zásadami, v duchu úcty k ľudskému životu od jeho počiatku až do konca s rešpektovaním dôstojnosti ľudského jedinca.
2. Povinnosťou fyzioterapeuta je zachovávať život, chrániť, podporovať a obnovovať zdravie, predchádzať chorobám, mierniť utrpenie bez ohľadu na národnosť, rasu, vierovyznanie, sexuálnu orientáciu, politickú príslušnosť, spoločenské postavenie, morálnu či rozumovú úroveň a povest' pacienta.
3. Fyzioterapeut pri výkone svojho povolania postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.
4. Povinnosťou fyzioterapeuta je byť za všetkých okolností vo svojich profesionálnych rozhodnutiach nezávislý, zodpovedný a spoľahlivý.
5. Fyzioterapeut napomáha pacientom uplatňovať právo slobodného výberu zdravotníckeho pracovníka.
6. Fyzioterapeut v rámci svojej odbornej spôsobilosti a kompetencie vykonáva preventívne výkony, diagnostické výkony, liečebné výkony spôsobom zodpovedajúcim súčasným poznatkom vedy.
7. Od fyzioterapeuta nemožno vyžadovať taký výkon alebo spoluúčasť na ňom, ktorý odporuje jeho svedomiu, okrem prípadov na ochranu života, zdravia a lebo práv pacienta.
8. Fyzioterapeut, ktorý vykonáva povolanie, je povinný dbať o svoj odborný rast a sústavne sa vzdelávať.
9. Fyzioterapeut je povinný pri výkone povolania chrániť zdravotnú dokumentáciu pred neoprávnenou zmenou, zničením alebo zneužitím.
10. Je povinný zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel v súlade s výkonom svojej práce v medziach zákona.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 21 z 30

11. Fyzioterapeut nesmie sám alebo po dohovore s inými ordinovať neúčelné diagnostické, liečebné ani iné výkony.
12. Fyzioterapeut sa môže zúčastňovať na prezentácii odborných zdravotníckych tém na verejnosti, v tlači, rozhlase a na diskusii k nim.
13. Fyzioterapeut nemôže používať nedôstojné praktiky smerujúce k rozšíreniu počtu pacientov. Je zakázané takéto aktivity iniciovať prostredníctvom druhých osôb. Reklama a inzercia súkromnej praxe, zdravotníckych zariadení a použitých diagnostických a liečebných metód sú povolené. Reklama musí byť pravdivá, striedma, výsostne informujúca a nesmie mať znaky nekalej súťaže. Text reklamy a jej zverejnenie nesmú znížiť vážnosť povolania fyzioterapeuta.
14. Fyzioterapeut si musí byť vedomý svojho postavenia svojej úlohy v spoločnosti a svojho vplyvu na okolie.
15. Fyzioterapeuti vo vzťahu k pacientovi plní svoje profesionálne povinnosti.
16. Fyzioterapeut sa k pacientovi správa korektne, s pochopením s rešpektovaním intimity a trpezlivosťou a nezníži sa hrubému alebo nemravnému správaniu, rešpektuje pacienta ako rovnocenného partnera so všetkými občianskymi právami a povinnosťami vrátane zodpovednosti za svoje zdravie.
17. Fyzioterapeut nesmie napomáhať porušeniu cti a dôstojnosti človeka alebo sa na ňom zúčastňovať. Každý fyzioterapeut je povinný oznámiť príslušným orgánom podozrenie z hrubého alebo krutého zaobchádzania a týrania pacienta, a to najmä maloletej osoby a osoby zbavenej spôsobilosti na právne úkony.
18. Fyzioterapeut je povinný v rozsahu svojich kompetencií zrozumiteľným spôsobom poučiť pacienta alebo jeho zákonného zástupcu o charaktere ochorenia, zamýšľaných diagnostických a liečebných.
19. Fyzioterapeut je povinný získať súhlas pacienta, jeho zákonného zástupcu alebo splnomocneného zástupcu pred poskytnutím fyzioterapeutického výkonu, podľa charakteru zariadenia a personálneho vybavenia.
20. Fyzioterapeuti môžu požiadať ďalšieho špecialistu o konzílium vždy, keď si to vyžadujú okolnosti a pacient s tým súhlasí.
21. Fyzioterapeut musí za každých okolností dodržiavať štandard profesionálnej a osobnej etiky, čo robí jeho profesiu dôveryhodnou.
22. Fyzioterapeut sa podieľa na spolupráci s občianskymi združeniami a členmi iných zdravotníckych profesií na prevencii a starostlivosti o zdravie občanov.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 22 z 30

23. Fyzioterapeut je oprávnený viesť účtovanie za svoje liečebné výkony pre Národnú poisťovňu, podľa platných predpisov/ bodovník služieb/.
24. Pacienti musia byť vopred informovaní o výške poplatkov/bodov/za vykonané služby. Pacienti /klienti musia mať k dispozícii cenník služieb.
25. Tieto etické princípy fyzioterapeutov boli vypracované v súlade s Etickým kódexom WCPT a boli navrhnuté radou SKF 5.12.2009 v Bratislave a schválené Snemom SKF 2010 v Bratislave.,
26. Etický kódex pre fyzioterapeutov je záväzný pre každého fyzioterapeuta.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 23 z 30

10.4. Etický kódex supervízie

Etický kódex supervízie (2024)

Preambula

- (1) Supervízia je metóda kontinuálneho rozvoja profesionálnych spôsobilostí pracovníkov v pomáhajúcich profesiách a študentov týchto profesií, ktorý dosahuje za pomoci kvalifikovaného supervízora prostredníctvom reflexie, podpory, supervíznych metód a techník. Je prostriedkom skvalitňovania práce, optimalizácie fungovania odborných tímov, rozvoja organizácie, poskytovania spätnej väzby, optimalizovania a overovania správnosti pracovných postupov, prevenciou syndrómu vyhorenia, poškodzovania klientov, hľadáním alternatív a efektívnych postupov v odbornej práci a jej riadení.
- (2) Supervízia je odborná činnosť založená na etických hodnotách, akými sú kompetencia, ľudská dôstojnosť, dôležitosť medziľudských vzťahov a dôvernosť v profesionálnej praxi.
- (3) Etika je integrálnou zložkou vykonávania supervízie vo všetkých jej typoch, formách a modeloch, nezávisle od toho, či je vykonávaná v priamom kontakte alebo využívaním digitálnych technológií a sociálnych médií.
- (4) Cieľom etického kódexu supervízie je:
  - podporovať eticky citlivý výkon supervízie,
  - napomáhať supervízorom posudzovať a objasňovať etické aspekty svojej práce,
  - prehľbovať eticky vnímavý profesionálny prístup v procese práce so supervidovanými osobami² a ich klientmi, ako aj pri výcviku supervízie,
  - verejne predstaviť etické štandardy, na základe ktorých môže spoločnosť považovať supervíziu za eticky zodpovednú činnosť.

Článok 1

Kompetencia a ďalšie vzdelávanie supervízora

- (1) Podmienkou pre výkon supervízie je úspešné absolvovanie akreditovaného supervízneho výcviku resp. splnenie aj ďalších podmienok podľa osobitých predpisov.¹
- (2) Supervízor neustále udržiava svoje osobné a pracovné vystupovanie na úrovni vysokého štandardu a etickej citlivosti.
- (3) Supervízor pracuje výhradne v rámci oblastí svojej kompetencie. Supervíziu nezamieňa so psychoterapiou, socioterapiou, koučingom, mentoringom, poradenstvom, auditom ani inou odbornou činnosťou. V prípade identifikácie potreby odlišnej služby ako je supervízia, supervízor distribuuje supervidovanú osobu k inému odborníkovi v danej oblasti.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 24 z 30

- (4) Supervízor nesmie byť v duálnom vzťahu so supervidovaným a nesmie mu poskytovať ani terapiu, resp. inú odbornú činnosť, s výnimkou prípadu ukončenia supervízneho vzťahu, na ktorom sa jasne a zrozumiteľne obe strany dohodnú, najmä vzhľadom na časový horizont zmeny.²
- (5) Osobné záležitosti sa preberajú v priebehu supervízie len z hľadiska ich vplyvu na klientov supervidovanej osoby alebo výkonu pracovných činností.
- (6) Supervízor sa vo svojej praxi môže stretnúť s rôznymi etickými problémami a dilemami. Tieto vyvstávajú zo samotnej povahy supervízie. Je preto užitočné, aby sa supervízor zoznamoval s dilemami svojej profesie, bol spôsobilý kriticky ich reflektovať a systematicky postupovať pri konfrontácii s nimi s cieľom minimalizovať škody pre všetky supervidované osoby a ich klientov.
- (7) Supervízor priebežne a pravidelne rozvíja svoje odborné vedomosti a zručnosti, vrátane vlastnej supervízie (supersupervízie) a využívania nových digitálnych technológií v supervízii. Prispieva do poznatkovej bázy profesie.

Článok 2

Etická zodpovednosť supervízora v práci so supervidovanými osobami a ich klientmi

- (1) Služby supervízie sú poskytnuté každému žiadateľovi bez ohľadu na pôvod, farbu pleti, etnickú príslušnosť, národnosť, jazyk, vek, pohlavie, rod, sexuálnu orientáciu, zdravotný stav, vierovyznanie, politické presvedčenie a pod.
- (2) Základom činnosti supervízora je rešpekt k supervidovanej osobe, jeho klientovi a jeho práci.
- (3) V nepriamej supervízii sa komunikuje o klientoch zvyčajne anonymne. V prípade, ak supervidovaný pracovník komunikuje o konkrétnych klientoch, títo by mali byť informovaní o tom, že pracovník je supervidovaný.
- (4) Štandardom priamej supervízie je, že táto má byť realizovaná len vtedy, ak supervidovaná osoba získala preukázateľný súhlas klientov.
- (5) Supervízor nepodriaďuje potreby a záujmy supervidovanej osoby svojim vlastným potrebám a záujmom, rešpektuje jeho alebo jej integritu a vytvára profesionálny vzťah založený na báze dôvery.
- (6) Supervízor podporuje, posilňuje a zmocňuje supervidovaného k vlastnej zodpovednosti, vlastným návrhom riešení, spoluúčasti a sebaurčeniu, aby bol schopný robiť profesionálne a eticky uvážené rozhodnutia.
- (7) Supervízor nemá rozhodovať namiesto supervidovanej osoby a má sa vyhýbať takému konaniu, ktoré by bolo podkladom pre vytvorenie závislosti supervidovaného od neho.

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 25 z 30

- (8) Supervízor uznáva dôležitosť dôvery v profesionálnom vzťahu so supervidovanými osobami. Preto rešpektujú právo supervidovanej osoby na dôvernosť tých informácií, o ktorých sa dozvedel v profesionálnom vzťahu. Je viazaný mlčanlivosťou o supervíznom procese a jeho obsahu. Iné osoby, vrátane zadávateľa supervízie, informuje o obsahu a procese supervízie len na základe informovaného súhlasu supervidovanej osoby, resp. všetkých supervidovaných osôb. Rešpektovanie mlčanlivosti sa vyžaduje aj od všetkých členov supervíznej skupiny, o čom ich supervízor informuje.
- (9) Supervízia sa realizuje v rámci jasných, primeraných, kultúrne citlivých hraníc. Supervízor sa nesmie zapojiť do sexuálnych ani žiadnych iných duálnych alebo viacnásobných vzťahov so supervidovanými osobami ani ich klientmi alebo klieťkami kvôli riziku zneužívania moci alebo potenciálneho poškodzovania. Informuje zadávateľov a účastníkov supervízie o týchto hraniciach, vrátane realizácie supervízie prostredníctvom digitálnych technológií a sociálnych sietí (napr. neprijímaním supervidovaných osôb ako „priateľov“ na súkromných, resp. osobných kontaktoch sociálnych sietí a nereagovaním na ich aktivity na sociálnych sieťach, neposkytovaním supervízie v nočných hodinách, s výnimkou supervízie krízového prípadu a pod.).
- (10) Na supervízii, vrátane on-line supervízie, sú prítomné len osoby, ktorých sa supervízia týka. Realizuje sa v prostredí, ktoré je bezpečné a rešpektujúce súkromie (napr. vo vyhradenej miestnosti, resp. miestnosti určenej pre online supervízie).
- (11) Videonahrávku alebo audionahrávku supervízie je možné zrealizovať len s preukázateľným súhlasom každej supervidovanej osoby, bez ohľadu či je supervízia realizovaná prezenčne alebo prostredníctvom digitálnych technológií a sociálnych sietí. Súčasťou informovaného súhlasu musí byť aj účel používania nahrávky (napr. výcvik supervízie, iné vzdelávanie v oblasti supervízie, výskum a pod.).
- (12) Profesionálny vzťah medzi supervízorom a supervidovanými osobami je definovaný kontraktom. Profesionálne záväzky však jestvujú aj po ukončení kontraktu, najmä v týchto bodoch:
- Zachovávanie dôvernosti informácií.
  - Nezneužívanie predchádzajúceho profesionálneho vzťahu.
  - Pri zabezpečení následnej starostlivosti v prípade potreby.
- (13) Ak je z akéhokoľvek dôvodu obmedzená objektivita supervízora alebo jeho schopnosti profesionálneho vyhodnocovania, má byť supervízny vzťah ukončený.

Článok 3

Etická zodpovednosť v organizácii, kde sa vykonáva supervízia

- (1) Zamestnávateľským organizáciám v oblasti pomáhajúcich profesií sa odporúča, aby svojim

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 26 z 30

zamestnancom zabezpečili možnosť účasti na pravidelnej supervízii, a to nielen v prípadoch, ak je táto upravená osobitým predpisom.¹

- (2) Podkladom pre prácu supervízora je supervízny kontrakt, v ktorom je určené, čo je povinnosťou každého účastníka zmluvy alebo dohody. Supervízia sa má realizovať v rámci tohto kontraktu a v prípade zmien je tieto nutné zakomponovať do nového kontraktu.
- (3) Zadávateľ supervízie a supervízor sú zodpovední za bezpečnosť pri realizácii prezenčnej supervízie, ako aj supervízie realizovanej prostredníctvom digitálnych technológií a sociálnych sietí, v súlade s uzatvoreným kontraktom, ochranou osobných údajov a kybernetickou bezpečnosťou.
- (4) Zadávateľ supervízie a supervízor si vopred dohodnú spôsob komunikácie, vrátane používania sms správ, e-mailov, chatovacích, resp. multiplatformových aplikácií (napr. WhatsApp, Viber, Messenger a pod.) s ujasnením rizika, že táto komunikácia môže byť potenciálne prístupná viacerým osobám.
- (5) Poskytovanie supervízie je postavené na etickej zásade dôvernosti. Písomný ani elektronický záznam zo supervízneho stretnutia preto neobsahuje detailné informácie o priebehu supervízie a obsahu supervízie, ktoré by mali charakter dôverných informácií a mohli by akýmkoľvek spôsobom viesť ku konfrontácii supervidovaných s vedením organizácie.
- (6) Supervízor nevyhľadáva ani nezdieľa informácie o supervidovaných osobách na sociálnych sieťach.
- (7) Zadávateľ supervízie nesmie požadovať od supervízora informácie o zamestnancoch, ktoré by bolo možné použiť v pracovno-právnych odmenách alebo sankciách.
- (8) Supervízor pracuje autonómne a nestranne. Nevstupuje so supervidovanými osobami do koalície proti manažérovi, zamestnávateľovi alebo pracovníkovi organizácie a nemôže preberať zodpovednosť namiesto vedúceho pracovníka.

Článok 4

Etická zodpovednosť supervízora voči kolegom a profesii

- (1) Supervízor si váži svojich kolegov a pristupuje k nim a ich práci s úctou a rešpektom. Nevyjadruje sa znevažujúco, neúctivo ani pejoratívne o svojich kolegoch, najmä v ich neprítomnosti.
- (2) Pri podozrení z neprofesionálneho alebo eticky necitlivého správania iného supervízora, využije ako prvotný nástroj kolegiálne upozornenie.
- (3) Pracovné poznámky získané počas supervízie, vrátane písomných záznamov, výsledkov testov, elektronicky uložených dokumentov, zvukových a obrazových nahrávok sú dôverné odborné

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 27 z 30

informácie. Tieto môžu byť použité pre výcvik supervízie, inú supervíziu alebo výskum len vtedy, ak supervidované osoby a klienti k tomu dali preukázateľný informovaný súhlas.

Záver

- (1) Supervízor vykonáva supervíziu v súlade s etickým kódexom a podľa právnych predpisov platných v Slovenskej republike.
- (2) Zachovávanie hodnôt a princípov etického kódexu sa očakáva aj od účastníkov výcviku supervízie.
- (3) Odporúča sa, aby profesijné inštitúcie a vzdelávacie inštitúcie zameraná (aj) na supervíziu, prijali tento kódex pre svojich členov ako záväzný alebo ho svojim členom odporučili.⁴ Odporúča sa, aby etické hodnoty a princípy supervízie boli zakomponované do všetkých supervíznych kontraktov, dohôd, zmlúv, programov supervízie ako aj do výcvikov supervízie v Slovenskej republike.
- (4) V procese vzniku etického kódexu bolo prihliadané na etické zásady a etický kódex Európskej asociácie supervízie a koučingu, Asociácie národných organizácií supervízie v Európe, ako aj na ďalšie profesijné etické kódexy v SR a v zahraničí.³

V Bratislave, dňa 15. januára 2024⁵

Poznámky:

¹V rezorte sociálnych vecí najmä podmienky zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov; zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a zákona č. 219/2017 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V rezorte školstva podmienky zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

² V texte kódexu sa uprednostňuje personálny jazyk na označenie supervidovaných osôb, hoci sa v praxi užíva aj supervidant. V celom texte etického kódexu sa pod označením supervízor chápu aj ženy supervízorky. Uprednostnená je zrozumiteľnejšia a jednoduchšia jazyková forma než alternatívne výrazy (supervízor/ka). Podobne je to aj pri označení klient, avšak na vybraných miestach je upozornené aj na osoby ženského rodu.

³Najmä Etický kódex sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce v SR (SKSPaASP, 2021), Etický kódex psychológa (SKP, 2016), Code of Ethics of the National Association of Social Workers (NASW, 2021); Code of Ethics (AASW, 2020), The Code of Ethics for Social Work (BASW, 2021).

Centrum sociálnych služieb Brezovec	Názov metodického pokynu	Číslo: MP16
	Etický kódex	Zmena: 01.08.2024
		Strana 28 z 30

⁴Etický kódex supervízie prijali za záväzný nasledujúce profesijné a vzdelávacie inštitúcie:

- Inštitút ďalšieho vzdelávania sociálnych pracovníkov VŠZaSP sv. Alžbety v Bratislave (3. apríl 2018)
- Coachingplus (17. október 2018)
- Spoločnosť pre rozvoj sociálnej práce (17. október 2018)
- Inštitút sociálnych a zdravotných vied, s.r.o. (9. december 2018)
- Spoločnosť pre výskum, vzdelávanie a aplikáciu pomáhajúcich vied (2. január 2023)
- Občianske poradne SR, o.z. (16. január 2024)
- Asociácia supervízorov a sociálnych poradcov, o.z. (16. január 2024)

Svojim členom ho odporúča:

- Slovenská komora sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce (25. október 2018)

⁵ Prvá revízia Etického kódexu supervízie z 3. apríla 2018

